

Nr 1200

Av herrar **Ohlin** och **Skoglund**, i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 78, med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation.

(Lika lydande med motion nr 943 i Första kammaren)

Vid Nordiska rådets sextonde session 1968 antogs bl. a. en rekommendation om ekonomiskt samarbete. Rekommendationen (nr 21/1968) har följande lydelse:

Nordisk Råd rekommenderer regjeringene

1. i nær kontakt med regjeringene i øvrige EFTA-land oppmerksomt å følge det europeiske markedsspørsmåls utvikling med sikte på å utnytte de muligheter som kan bidra til en bred løsning av dette spørsmål;

2. på ny å overveie mulighetene for et nordisk initiativ med sikte på å utbygge EFTA-samarbeidet;

3. å inndra et bredere utsnitt av de nordiske lands innbyrdes økonomiske forbindelser i overveielserne, med sikte på at en utvidelse av samarbeidet kan tilgodese vesentlige økonomiske interesser i hvert av de nordiske land og at de organisatoriske forutsetninger som måtte være påkrevet likeledes inngår i disse overveielser og

4. å ta sikte på en utforming av den nordiske økonomiske samarbeid som letter disse lands deltagelse i en bred europeisk markedsløsning og som er forenlig med de nordiske lands forpliktelser overfor de øvrige EFTA-land.

Med utgangspunkt från denna rekommendation har de nordiska statsministrarna vid sitt möte i Köpenhamn den 22—23 april dryftat följande frågor:

Förhållandet till EEC,

EFTA-samarbetet och

det nordiska ekonomiska samarbetet.

Resultatet av överläggningarna framgår av nedanstående uttalande:

Förhållandet till EEC

Alla de nordiska länderna strävar efter att en stor europeisk marknad upprättas. Danmark och Norge har ansökt om medlemskap i de Europeiska gemenskaperna. Sverige har ansökt om förhandlingar beträffande deltagande i en utvidgning av gemenskaperna i en form, som är förenlig med dess neutralitetspolitik. Möjligheten av medlemskap utslöts icke. Dessa ansökningar står fast. Finlands inställning till det ekonomiska samarbetet i Europa är principiellt positiv och siktar till aktivt deltagande i överensstämmelse med landets neutralitetspolitik och dess ekonomiska intressen. Hittills har man dock inte ansett grund föreligga för att ta kon-

kreta steg. Island önskar också att delta mer aktivt i det ekonomiska samarbetet i Europa och överväger för närvarande att ansöka om medlemskap i EFTA.

De nordiska länderna följer med intresse de överväganden inom EEC som tar sikte på att finna övergångslösningar till dess en utvidgning av EEC kan genomföras. De kommer att i positiv anda pröva varje förslag från EEC:s sida till sådana lösningar. De förutsätter härvid att förslagen underlättar genomförandet av de nordiska ländernas marknadspolitiska målsättning och att EFTA-fördelarna bevaras. Alla intresserade EFTA-länder skall ifrån början ha möjlighet att delta i förhandlingar om eventuella arrangemang.

De nordiska länderna är eniga om att intensifiera sitt samarbete i marknadsfrågan. De avser samordna sina ställningstaganden till nya förslag, som har till syfte att minska följderna av och snarast upphäva den ekonomiska splittringen i Europa.

EFTA-samarbetet

Genom EFTA-samarbetet har grunden lagts för en fri nordisk marknad för industrivaror. Detta är ett väsentligt led i samarbetet mellan de nordiska länderna och har varit av avgörande betydelse för de senare årens mycket starka ökning av den nordiska samhandeln.

Statsministrarna är eniga om att det i den nuvarande marknadspolitiska situationen är av särskild vikt att EFTA-samarbetet fortlöper och vidareutvecklas. De nordiska länderna kommer att vid EFTA:s nästa ministerrådsmöte framlägga gemensamma förslag som syftar till att stärka EFTA. Dessa förslag berör huvudsakligen tullfrågor, handelspolitik, konkurrensregler, lantbruk och fiske. Statsministrarna hyser den förhoppningen att ministermötet i London kommer att innebära ännu ett viktigt steg framåt för samarbetet mellan medlemsländerna.

Nordiskt samarbete

Danmark, Finland, Norge och Sverige har den 23 mars 1962 i Helsingfors tillsammans med Island undertecknat en samarbetsöverenskommelse. Samarbetet har nått ett betydande omfång: dessa länder har tillsammans skapat en gemensam arbetsmarknad och antagit en konvention om social trygghet. En långtgående harmonisering av lagstiftningen på olika områden har genomförts. Inom ramen för den Europeiska Frihandelsammanslutningen (EFTA) har en tullfri nordisk marknad för industrivaror uppnåtts och den industriella integrationen har på senare år utbyggt, bl. a. genom produktionssamarbete. Den utveckling, som skett under de senaste tio åren, har understrukit de nordiska ländernas inbördes beroende och hur nära de står varandra.

Målsättningen i de fyra länderna är att delta i en europeisk marknad som omfattar största möjliga antal länder.

I.

Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges statsministrar,

som är av den uppfattningen att ett mera vittgående nordiskt ekonomiskt samarbete kommer att vara till gagn för de nordiska länderna, bl. a. genom att främja samarbetet inom EFTA och de övriga europeiska integrationssträvandena samt att stärka de nordiska ländernas handelspolitiska ställning, finner att tiden är mogen för att ta ett nytt steg i det nordiska ekonomiska samarbetet.

Statsministrarna är eniga om

att det fortsatta ekonomiska samarbetet skall utformas med hänsyn till de fyra ländernas förpliktelser i EFTA och stå öppet för Island, som för närvarande överväger att inge en ansökan om medlemskap i EFTA,

att samarbetet skall utformas så, att det underlättar de fyra ländernas deltagande i eller samarbete med en utvidgad europeisk marknad,

att samarbetet skall vara i överensstämmelse med de fyra ländernas strävanden att utveckla sina handelsförbindelser med tredje länder och för att frigöra världshandeln samt att hänsyn skall tas till utvecklingsländernas intressen,

att samarbetet skall utformas på sådant sätt, att man för vart och ett av de fyra länderna uppnår en rimlig balans mellan fördelar och nackdelar, samt

att samarbetet liksom hittills icke skall beröra de fyra ländernas utrikes- och säkerhetspolitik.

II.

Statsministrarna har som grundval för sina överläggningar haft en rapport angående bl. a. nordiskt ekonomiskt samarbete, daterad den 5 april 1968 och utarbetad av en arbetsgrupp som tillsatts av den nordiska ministerkommittén för ekonomiskt samarbete.

Statsministrarna är eniga om att det därutöver skall företas ytterligare utredningar och utarbetas konkreta förslag att föreläggas regeringarna om ett utvidgat nordiskt samarbete på följande områden:

1. En nordisk tullunion som ett led i en nordisk handelspolitik.
 - (a) En gemensam yttre tulltariff utgår från det vägda genomsnittet av de fyra ländernas tullsatser.
Där möjlighet föreligger skall hänsyn tas till önskvärldheten av att de nordiska tullsatserna läggs på EEC:s tullnivå eller i så nära överensstämmelse därmed som är möjligt. För att lösa de särskilda svårigheter, som uppstår för de enskilda länderna, kan tullkontingenter, tullsuspensioner och övergångsarrangemang komma till användning.
 - (b) Gradvis genomförande av bestämmelser, som i övrigt är nödvändiga för en nordisk handelspolitik (exempelvis bestämmelser rörande dumping, lågprisimport).
2. Jordbrukspolitiskt samarbete i Norden.
 - (a) I) En gradvis utvidgning av handeln med jordbruksprodukter i Norden, bl. a. genom nordiska preferenser, prisavtal om jordbruksprodukter i den nordiska handeln, skydd mot dumpad eller subsidierad export av jordbruksvaror från tredje länder samt genom avlägsnande av det industriella skyddselementet i tullar och avgifter för industriellt bearbetade jordbruksvaror.
II) Samarbete om export till tredje länder, bl. a. om prispolitiken.
 - (b) Vidare och med hänsyn tagen till de särskilda svårigheter, som föreligger i de enskilda nordiska länderna: Åtgärder, som är ägnade att främja de fyra ländernas anpassning till en gemensam nordisk marknad och en nordisk jordbrukspolitik, som harmoniserar med integrationen på detta område i Europa.
3. Ett ökat samarbete på fiske-området, bl. a. omfattande avveckling av existerande restriktioner i den nordiska samhandeln och handelspolitiskt samarbete rörande avsättningen i tredje länder.
4. En ökad samordning av den ekonomiska politiken i takt med integrationen på övriga områden.
Ett ökat samarbete på kapitalområdet omfattande bl. a. gradvis liberalisering

av kapitalrörelserna mellan de nordiska länderna för att utnyttja ländernas samlade produktiva resurser så effektivt som möjligt.

5. a) En nordisk finansieringsfond bl. a. för att underlätta de enskilda ländernas anpassning till ett utvidgat ekonomiskt samarbete. Projekt, som är av nordiskt intresse och berör ett eller flera av länderna, skall på följande områden kunna omfattas av fondens verksamhet:
Strukturrationaliseringsprojekt inom olika grenar av näringslivet; regionala utvecklingsprojekt, industriella utvecklingsprojekt; infrastrukturella projekt, projekt av betydelse för energiförsörjningen; forsknings- och undervisningsprojekt; projekt av betydelse för den nordiska samhandeln.
- b) Den finansiella ramen och reglerna för tillskapande av medel till fonden. Dessa kan härröra från: Kapitaltillskott från de fyra länderna enligt närmare fastställd fördelningsnyckel; upptagande av lån på nordiska och utländska kapitalmarknader.
- c) Finansiering, där så påfordras, av andra samarbetsuppgifter, som man må enas om.
6. Ökat lagstiftningssamarbete på näringsrättens område.
7. Ökat samarbete om konkurrensreglerna (bl. a. regler om statliga stödåtgärder, restriktiva affärsmetoder, offentlig inköspolitik). Målsättningen bör i första hand vara att skapa friare och icke-diskriminerande konkurrensförhållanden för näringsutövningen i de nordiska länderna.
8. Utformning av industri- och energipolitik samt teknisk forsknings- och utvecklingspolitik i nära samarbete mellan de fyra länderna. I anknytning därtill intensifiering av det nuvarande nordiska samarbetet om teknisk forskning och industriella utvecklingsprojekt samt utsträckande av detta samarbete till nya områden. Riktningen skall vara att öka den nordiska industrins möjligheter att hävda sig, särskilt på expanderande och tekniskt avancerade produktområden.
9. En ökad samordning av de nordiska ländernas biståndspolitik gentemot utvecklingsländerna, omfattande bl. a. samarbete om de nordiska ländernas lånegivning och andra finansiella bidrag till utvecklingsländerna.
10. Ett ytterligare utbyggt samarbete på utbildningsområdet med sikte på ett rationellare utnyttjande av de fyra ländernas resurser.

Nya institutioner skapas i den utsträckning som visar sig erforderligt.

Även på andra ekonomiska områden bör ett utvidgat ekonomiskt samarbete kunna komma till stånd.

Där förutsättningar föreligger skall sådana områden tas upp till prövning.

III.

Statsministrarna uppdrar åt den nordiska ministerkommittén att påbörja och följa utredningarna beträffande de områden, som omnämns under II. Ett ämbetsmannautskott tillsättes före den 1 juni 1968 och en preliminär rapport omfattande alla de under II. nämnda samarbetsområdena överlämnas av detta utskott före den 1 januari 1969.

Tiden är nu inne för ett mera effektivt och omfattande nordiskt ekonomiskt samarbete. Det måste därför hälsas med tillfredsställelse att regeringarnas repre-

sentanter enats om att konkreta förslag skall utarbetas till ett vidgat ekonomiskt samarbete inom en rad centrala områden. Det är angeläget att dessa förslag, åtminstone i en första utformning, kunde framläggas i så god tid att de kan diskuteras vid Nordiska rådets session i mars 1969.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 78/1968 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t såsom sin mening giva till känna vad i motionen anförts.

Stockholm den 2 maj 1968

Bertil Ohlin (fp)

Gösta Skoglund (s)
